

Katoličani — enakopravni na Japonskem

Katoliška vera se je začela v 16. stol. prav lepo razvijati na Japonskem. Njen ustanovitelj je sv. Frančišek Ksaver, ki se je l. 1549. izkrcal na japonskem ozemlju. Število katoličanov je nagloma rastlo. Redovni tovariši sv. Frančiška (jezuiti) so z uspehom širili Kristusov evangelij. Od leta 1587. je začela protiakcija poganov, ki se je kmalu razvijala v najbolj krvavo preganjanje, ki je leta 1637. prenehalo, ker je krščanstvo bilo skoraj popolnoma iztrebljeno. Sredi preteklega stoletja so zopet prišli prvi misijonarji na Japonsko, ki so na svoje začudenje našli mnogo tajnih kristjanov. Misijonsko delo je dobilo večji razmah, ko je leta 1889. u zakonjena verska svoboda. S tem pa še ni doseglo krščanstvo v javnem življenju enakopravnosti z drugimi verami, osobito ne z vladajočima verama: z budizmom, ki je indijskega izvora, in z domačim poganskim šintoizmom (šinto = pot bogov, češčenje narave). Nedavno pa je japonski parlament sprejel zakon, ki je po njem postalo krščanstvo enakovredno budizmu in šintoizmu. Krščanstvo sedaj uživa zaščito zakona. Če kdo kristjana žali v njegovih verskih čustvih, se sme obrniti za pomoč na sodišče. Krščanska društva

so dobila pravico javnega delovanja. Cerkve in cerkvena posestva so prosta davkov. Da je prišlo do enakopravnosti krščanstva na Japonskem, je glavni razlog v delovanju katoličanov. Organizacija in udejstvovanje katoliške dobrodelnosti uživa občudovanje japonskega ljudstva. Katoliškim misijonarjem se najbolj šteje v dobro, ker so prinesli na Japonsko prave kulturne dobrine. V Tokiu, glavnem mestu Japonske, deluje katoliško vseučilišče, ki ga po večini obiskujejo sinovi in hčerke budističnih in šintoističnih družin. Otroci teh družin tudi dajejo glavno število

Žepne svetilke

izdeluje domača tvornica

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturaška 69

učencev katoliških misijonskih šol. Šole, ki jih vodijo katoliške misijonske sestre, veljajo na Japonskem kot najboljši vzgojni zavodi za žensko mladino.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

88 letna mamica umrla. Pri svojem sinu Jožetu v Mariboru je preminula v visoki starosti 88 let gospa Terezija Vračko, vdova po nadučitelju Ivanu Vračku. Rajna je bila rodem od Sv. Lovrenca na Pohorju. V srečnem zakonu je rodila več otrok, od katerih so preživeli blago mamico samo štirje: Jožef, ki je hišni posestnik v Mariboru, drugi je profesor v Celju, tretji trgovec v Celju, hčerka pa je poročena v Ptuj. Iz te družine je bil tudi znani

obmejni borec rajni šentiljski župnik g. Evald. Blagopokojna je bila vzor prave krščanske slovenske matere, ki je žrtvovala vse za najboljšo vzgojo svojih otrok. Zadnja leta svojega življenja je posvetila molitvi. Najboljši materi ostani ohranjen časten in hvaležen spomin!

Turičnikova mama na zadnji poti. Iz šmartna pri Slovenjgradcu smo prejeli: Dne 19. maja smo ob obilnem številu ljudstva spremili Turičnikovo mamo na njivo božjo k Sv. Martinu, Ko-

Na sliki vidimo ženo, hčerko in vnuka najslavnejšega ameriškega iznajditelja rajnega Tom. Edisona

Orjaški kip, ki predstavlja delo, bo krasil vhod letošnje poletne razstave v Njujorku

Nemške čete na potu na Norveško. Vojaštvo, katero je bilo ukrancano, so poučili glede rabe rešilnih pasov

Z orjaškim žerjavom nakladajo na ladjo ogromnega slona za nek živalski vrt v Evropi

postavili telefonske aparate, ki so zvezani z najbližjima čuvajnicama na obeh straneh. Preden stopi gonjač s svojo čredo na progo, mora na obe strani najprej telefonično povprašati, ali je proga prosta in da li ni pričakovati v bližnjem času vlaka. Čuvaji tako zvedo, da prehod ni prost in v najslabšem primeru vlak lahko ustavijo, če prej ne dobe telefonskega obvestila, da na progi ni več črede.

Najvišja visoka šola. V Newyorku so otvorili visoko šolo, ki svoje ime tudi dobesedno zasluži. Imenovali bi jo lahko sploh najvišjo visoko šolo. Ta visoka šola zavzema namreč zgornjih 12 nadstropij popolnoma novega, 75-nadstropnega nebotičnika. Šest dvigal je na-

»Takega človeka, ki se je s cerkvijo in duhovščino spril, ki je s svojo ženo tak in ki svojih otrok ne da krstiti, takega nihče ne spoštuje in prav je, da ga ne.«

»Ti mrha!« je zbesnel Končnik. Ni vedel, kaj počne, z roko je nameril na hlapca.

Tedajci je skočila Tilka med nju in je hotela moža za roko prijeti. Ali roka je že mahnila in, namesto da bi zadela hlapca, je z vso silo plesnila ženi po licu. Tilka je kriknila in se sesedla na stol, z rokami si je zakrila obraz in je bridko zajokala.

Končnika je spreletel po vsem telesu mraz. Bled je bil ko smrt, od groze je bil trd in ni mogel ne besede spregovoriti. Šele ko je hlapec odbrundal iz sobe, se je zopet zganil. »Poberi se!« se je zadržal za starim in zaloputnil vrata za njim. Potem se je usedel na klop in je zastrel predse kakor brez misli. Tišino v sobi je pretresalo ihtenje ženino. Po dolgem molku je stopil k ženi in bruhnil zamolklo iz sebe:

»Po nesreči se je zgodilo — ne morem za to — nisem hotel tebe.«

Ni mu verjela in je še močneje zajokala. — Nekaj pa se je vendar zganilo v njej. Saj je vedela, da svoje nagle jeze ni znal krotiti in da je v jezi večkrat kaj storil, kar je pozneje bridko obžaloval. Žena bi mu ne bila toliko zamerila, ko bi jo bil zdaj lepo za odpustanje prosil. Za tako besedo pa je bil preveč ponosen. Tako

se je žena, ki je bila po svoje tudi ponosna, vdajala svojim srčni bolečini, ki se ji je zdela vse huja in huja. Čez nekaj časa je vstala, roko je držala na oteklo lice in šla v sosedno otroško sobo, ne da bi moža pogledala. Mož je z nagubanim čelom strmel na dvorišče in je nekaj časa preudarjal. Potem je vzel klobuk, odropotal po stopnicah dol in dal spodaj natakarici denar za Blaža. Šel je na dvorišče, požvižgal konjarju, dal spočitega konja zapreči in se je odpeljal po dolini dol, čeprav se je že mračilo.

Ponoči je Končnikovega najmlajšega otroka, ki mu je bilo šele sedem tednov, zopet prišla božjast. Nekajkrat je otročička hudo streslo, potem je revček obležal tih in bled; bil je mrtev, smrt ga je rešila trpljenja. Tilka se je bridko jokala, toda ne toliko zaradi otrokove smrti, ampak bolj zaradi tega, ker se ji je revček smilil, ko je moral v svojem kratkem življenju toliko pretrpeti.

Zdaj je bilo treba vse za pogreb pripraviti; toda očeta ni bilo doma in nihče ni vedel, kam se je odpeljal. Tilka je poslala na vse strani pošto, toda od povsod je prišel glas, da Končnika ni tam. Ko so tri dni zaman čakali, ni bilo drugega, pobiča so morali brez očeta pokopati.

Dva dni po pogrebu se je Končnik vrnil. Bil je bled in truden; v Brezju so mu bili povedali, da mu je sinček umrl.

maj 52 let staro jo je Bog nenadoma poklical k sebi. Sicer je že dalje časa bolehal, a da nas bo tako naglo zapustila, to nihče ni slutil. Bila je nadvse skrbna gospodinja in ravno maja je minulo 16 let, odkar je začela ob strani svojega moža gospodariti na obširnem Turičnikovem veleposstvu. Vedno je bila skromna in naj bi bila vzor vsem kmetijskim gospodinjam sedanjega časa, ko skromnost na kmetih tako pogrešamo. Zapustila je štiri nedorasle hčerkice, katerih vzgoja bo sedaj na moževih ramah. Ti pa, draga mama, ker Te je Bog ravno Marijin mesec vzel k sebi, prosí pri Bogu za svoje hčerkice, da bodo Tvoj zgled posnemale in se vzgojile v prave katoliške, zavedne slovenske mladenke! Bog vsemogočni pa bodi tolažnik vsem žalujočim! — Na sedmini se je nabralo za mariborsko dijaško semenišče 200 din. Vsem Bog povrni!

Vzoren fant umrl pri Sv. Jakobu v Slov. gorah. Pokopali so 24. maja v Banjaluki vojakinovca Rosina Maksa. Bil je naš najvzornejši fant. Vse naše verske in prosvetne organizacije so imele v njem svojega najboljšega in najvztrajnejšega delavca. Kadar smo bili malo dušni, nam je on s svojim vedrim nastopom vili novih moči. Pri vsaki gledališki predstavi je bil on gonilna moč. Težko bomo našli nadomestilo za Tvoje vsestransko delo, dragi Maks! Če v naprej smo se veselili, ko se spet snidemo in nam boš pridobilni izkušnjami, ki jih boš prinesel od vojakov, kazal svetlo pot — sedaj pa niti na Tvoj pogreb nismo mogli. Daleč v bratski zemlji počiva Tvoje mlado neutrudno telo, a Tvoj duh bo bival med nami in nam dajal vedno novih moči v delu za vero in narod, za hišo in dom. Ljubi Bog pa naj tolaži Tvojo hudo preizkušeno mater!

Prihovški stober končal svoje življenje. Iz Prihove poročajo: Vsi smo po dolgi in mučni bolezni pričakovali, pa vendar je za nas še prezgodaj končal svoje življenje v prvi polovici maja prihovški stober Anton Pučnik, p. d. Štrauk iz Dobrove v 78. letu starosti. Bil je 30 let — tudi med svetovno vojno — župan nekdanje občine Grušovje, ki je sedaj zedinjena s prihovsko občino. Enako dolgo je bil cerkveni ključar. Tudi je bil načelnik tukajšnje Hranilnice in posojilnice od njenega početka 1908 do 1930, ko je to breme izročil mlajšim močem. Bil je mož globokoveren in skozi in skozi pošten. Dokler je mogel v cerkev priti, ni manjkal nikdar prvi petek in prvo nedeljo pri angelški mizi. V bolezni pa je bil redno vsak prvi petek obhajal na domu. Kot župan je imel skrb za občino in je vedno dejal: »Mi moramo gledati, da ne bo imela stroškov občina.« Za cerkev in cerkvene vinograde je vestno skrbel in bil desna roka g. župniku. Svojih 11 otrok, ki so še vsi živi, je dobro in skrbno vzgojil in vsem preskrbel ugodne življenjske pogoje.

Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov na poraba »Franz-Josefove« vode izbornu urejudo dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redje funkcejo črev.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

Ko je vprašal, kako je vse prišlo, mu je Tilka kratko povedala. Nič mu ni očitala, pa tudi prijazne besede ni rekla. Ko bi ga bila danes kregala, bi mu ne bilo tako zaletelo, kakor ga je bolelo ženino hladno, tuje vedenje. Misil je, da bo dala beseda besedo in da bo lahko povedal, kje je tako dolgo bil, in se opravičil; tako pa se je spet zakrknil v svoji topi trmi. Ko se je stemnilo, je šel gor na pokopališče in je položil na sinčkov grob šop rož.

Naslednje dni se med Jurijem in Tilko ni prav nič zjasnilo, prej bi rekel, da sta se še bolj zakrknila vsak v svoje misli. Ves šentanel je imel Končnika na jeziku. Vsi so vedeli povedati, da je ženo pretepel, ker je dala otroka župniku krstiti, in da je Blaža, ko je ta hotel Tilko braniti, po pasje nagnal in da mu niti plačal ni, kar mu je bil dolžen. Celo to so pravili, da je bil Končnik tisto noč doma, ko mu je otrok umrl, da pa se je takoj potem odpeljal in se ni hotel oglasiti, da bi se pogrebu izognil in bi mu z župnikom ne bilo treba priti skup. Tilka se je vsem smilila, Juriju pa so po vsej fari obrali vse grehe, kar jih je imel in še več. Kjer koli je koga srečal, vsak ga je pogledal zaničljivo in se je obregnil obenj. Pač je skušal to ponižanje prekositi s svojim prevzetnim prezirom, češ: mar mi je, kaj si vi mislite in govorite! — toda v srcu ga je bolelo in tem bolj ga je peklo, ker si je vtepel v glavo, da je spravila Tilka

ložaje. Bil je povsod mož na svojem mestu. Bog mu obilno poplačaj njegova dobra dela! Veličasten pogreb, ki ga Prihova še ni videla enakega, je pričal, kako je bil rajni priljubljen.

Posestnik žrtev vestnosti v službi za domovino. Iz Makol poročajo: Dne 13. maja se je smrtno ponesrečil Babšek Ivan, posestnik v Mostečnem, in sicer ob priliki orožne vaje. Za binkošti je dobil kratek dopust, da obišče dom in svoje. Radi stroge vestnosti v službi se je v ponedeljek ob dveh popoldne vračal s kolesom proti Mariboru. V strmem klancu navzdol proti Sesteržam se mu je plašč zamotal v prvo kolo, kar je povzročilo, da je strmoglavil vznak na trdo cesto in nezavesten obležal. Takoj so ga prepeljali z avtom v mariborsko bolnišnico. Dobil je hude poškodbe na glavi in drugod. Trpel je strašne bolečine in ga je šele v soboto rešila smrt trpljenja. Truplo so prepeljali na njegov dom in je bil 21. maja veličasten pogreb, kakršni so na deželi redki. Spremljale so ga cele vasi. Ob odprtem grobu je imel domači g. župnik zelo ganljiv govor ter orisal rajnikove dobre lastnosti. Pokojni se je lansko leto poročil in je komaj eno leto živel v srečnem zakonu. Bil je zelo dober in skrben gospodar, povsod priljubljen, miroljubnega značaja. Kot fant je bil vedno katoliško in narodno zaveden ter tak tudi kot mož. Bodi mu zemljica lahka in na svidenje nad zvezdami!

Smrt mladeniča v cvetu mladosti na Frankolovem pri Celju. V petek, 17. maja, so premilo zapeli frankolovski zvonovi in s tem naznanili prebridko vest, da je odšel v večnost priljubljeni 18letni Franc Skoberne, sin ugledne katoliške družine. Dolgi šest mesecev je ležal v ljubljanski bolnišnici, bil dvakrat operiran na ledvicah in je pretrpel strašne bolečine. Vse trp-

ljenje pa je prenašal z vdano potrpežljivostjo, da so ga zdravniki in usmiljenke občudovale. Vedno je upal, da bo ozdravil, saj je bil šele v cvetu mladosti. Ker se je njegova bolezen vedno slabšala, so ga prepeljali na njegov dom. Vdan v voljo božjo, skrbno pripravljen za pot v večnost, je izdihnil svojo blago dušo v naročju svoje dobre mamice, v navzočnosti skrbnega očeta, ljubljenih bratov in sester. Njegov pogreb v nedeljo, 19. maja, je pričal, kako je rajnega Francija vsak, ki ga je poznal, pristrčno ljubil. Cerkveni pevski zbor je na domu zapel žalostinko »Vigred se povrne«, ob grobu pa »Ob gomili«. — Dragi Franci, počivaj v miru in večna luč naj Ti svetli! — Žalujočim staršem, bratom in sestram naše sožalje!

Vzorna žena umrla. Žalostno so zapeli zvonovi v Galiciji pri Celju ter naznanjali žalostno vest, da je v Hramšah mirno v Gospodu zaspala blaga žena in gospodinja Ana Lešnik ali pod splošnim imenom znana »Grilova teta«. Dolgo je bila priklenjena na bolniško posteljo. Huda bolezen, srčna vodenika, jo je dolgo časa trpinčila, dokler ji ni bela žena pretrgala niti življenja v starosti 61 let. Rajno Grilovo teto bi si naj vzele za zgled vse naše mlade gospodinjice. V življenju se je držala gesla »moli in delaj«. Bila je zelo varčna in skrbna gospodinja, kakršnih je dandanes zelo malo. Bila je tudi velika dobrotnica cerkve in naših društev. Če se je kaj pobiralo za društvo, je vedno rada volje ustregla. Na zadnji poti jo je spremljala velika množica ljudstva od blizu in daleč, kar je dokazalo, kako je bila rajna priljubljena. V slovo ji je zaigrala godba Prosvetnega društva. — Draga tetka, počivajte v miru in večni Bog naj Vam bo plačnik za vsa dobra dela! — Žalujočim ostalim naše sožalje!

Opozorilo vinogradnikom radi škropljenja

Banovinski vinarski in sadjarski zavod v Mariboru opozarja vse vinogradnike, da se je prva infekcija peronosporne izvršila v letošnjem letu 4. maja povsod tam, kjer je bilo ta dan listje že dovolj razvito, ker je 4. maja bilo izredno toplo in je tudi ponoči na 4. maj padel obilen dež.

Ako bi bilo letošnje vreme toplo skozi ves maj, kakor je bilo to v začetku maja, bi se moralo prvo škropljenje izvršiti že tik pred 20. majem. Radi hladnega letošnjega vremena pa je razvoj peronosporne v listju bolj počasen. Izbruh peronosporne bo letos sledil takoj, ko bo padel prvi večji dež in ko bo minimalna nočna toplota dosegla temperaturo nad 13 stopinj Celzija.

Radi pomanjkanja delovnih moči in radi visoke cene galici, kakor tudi radi slabega nastanka v vinogradih je potrebno prav posebno letos polagati veliko pažnjo na pravočasno prvo škropljenje vinogradov. Radi tega se opozarjajo vsi vinogradniki, da pazno sle-

dijo radijskim in dnevnim poročilom, ki bodo točno opozarjala vinogradnike na pravočasno škropljenje v vinogradih. Priporoča se radijskim poslušalcem, da obvestijo o pravočasnem škropljenju vinogradov tudi svoje bližnje sosedes.

Predvidoma bo prvo škropljenje v letošnjem letu šele v začetku junija, vsekakor pa takoj, čim bi nastopilo toplo vreme z obilnim dežjem.

Banovinski vinarski in sadjarski zavod v Mariboru opozarja vse vinogradnike, da radi navala toplega in južnega vremena izvršijo prvo škropljenje proti peronospori na vinski trti z 1% galico takoj!

Sovražno stališče do države nam samim največ škoduje.

Dr. Jože Jeraj v knjigi »Slovenci in Jugoslavija«, ki se dobi v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj za 2 din.

vse marnje čez njega med ljudi. Nazadnje pa je prišlo še nekaj, kar je Jurija do kraja nagnalo.

Šentanelški župnik je menil, da je kot dušni pastir dolžen, Končnika še enkrat poučiti in posvariti. Govoriti ni mogel z njim, ker mu je Končnik zadnjič pokazal vrata; zato mu je pisal. V pismu ga je s prijazno, pa vendar resno besedo opomnil, kako pohujšanje daje fari. S tem, da ne pride več v cerkev, se sam loči iz občestva otrok božjih. Na kraju ga je rotli in pristrčno prosil, naj se vendar spreobrne in naj postane vnet kristjan, dober oče in pošten gospodar. Le tako bo postal vreden sreče v družini in božjega blagoslova pa tudi ljudje ga bodo zopet spoštovali.

Najsi je župnik še tako dobro mislil s tem pismom, pri Končniku je bil ogenj v strehi. Medtem ko je pismo bral, je bil hip ves rdeč, hip nato bleđ. Škripal je z zobmi, vrgel pismo na tla in ga pomancal, potem pa spet pobral in bral drugič in tretjič. Vedno znova so mu obisele oči na besedah »pošten gospodar« in »ljudje ga bodo zopet spoštovali«... torej v župnikovih očeh ni pošten, ljudje ga ne spoštoujejo, za župnikom naj leti pa si bo poštenje in čast pridobil. Ne, tu se je gospod ušel! Za svojo čast si skrbi Končnik sam; kaj pa ljudje o njem sodijo, to mu je toliko mar ko lanski sneg...

(Dalje sledi)

menjenih samo za 5000 dijakov, s katerimi računata to vseučilišče. Seveda jim je na razpolago še ostali moderni komfort, a vse skupaj je veljalo malenkost 3 in pol milijona dolarjev.

Največje evropsko letališče, v Magliani, kakšnih 100 km jugozapadno od Rima in blizu prostora bodoče rimske svetovne razstave, so začeli graditi letališče za kopna in povodna letala. Letališče bodo dogradili 1942 in bo največje v Evropi. Zvezano bo z vrtilnim mostom preko Tibere z razstaviščem.

Ogromen kanal Dnjeper—Njemen so začeli kopati sovjeti. 30.000 delavcev je na poslu, pri Chlonimu na bivšem Poljskem so zastavili lopate za prekop, ki bo dolg 500 km.